

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΟΥΦΑΣ!

Τῆς μὲν μορφῆς αὐτοῦ εἰκόνα οὐδεὶς σχεδὸν τῶν πρωτίστων ἀρχηγῶν τῆς Φιλικῆς ἑταιρίας ἐλληροδό-
τησεν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους· μόνον τοῦ Ἐμμι-
νουήλ Ξάνθου ἐμάθομεν ὅτι σώζεται ἐν Πάτρῳ εἰκὼν τις,
γενομένη τῷ 1820, καὶ μετὰ πολλῶν δυσκολιῶν προε-
μηθεύθημεν ἐν φωτογράφημα. Τῆς δὲ ἱκανότητος ἀ-
λάνθαστον τεκμήριον ἔχομεν τὴν τε σύστασιν καὶ τὴν
εὐδωσιν αὐτῆς ταύτης τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας, ἣτις καί
τοι ἐκ σμικρῶν καὶ τρόπον τινα γελοίων ἀρξάμενη, ὑπῆρ-
ξεν ὁμῶς ἐν τῶν γονιμωτέρων συμβεβηκότων τοῦ
καθ' ἡμᾶς αἰῶνος· ἀλλὰ καὶ τοῦ τεκμηρίου τούτου δυσ-
χερεστάτη καθίσταται δυστυχῶς ἡ λεπτομερῆς περι-
γραφή· διότι δύο μὲν οἱ πρώτιστοι ἀρχηγοὶ τῆς Φιλι-
κῆς Ἑταιρίας, Σκουφᾶς καὶ Γσακάλωφ, ἀπεβίωσαν χω-
ρὶς νὰ υπομνηματίσωσί τι περὶ τοῦ ἔργου των· οἱ δὲ
λοιποὶ δύο, Ἀναγνωστόπουλος καὶ Ξάνθος, περιήλθον
δυστυχῶς ὁ μὲν οὐχὶ διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ, ἀλλὰ
δι' ὄσων, μεταπεποιημένων κατὰ τι πρὸς τὸ ἴδιον αὐτοῦ
συμφέρον, ἔδωκε πληροφοριῶν εἰς συγγραφεῖς, ὅσω ζη-
λωτὰς τῆς ἐθνικῆς δόξης τόσῳ καὶ εὐπίστους καὶ ἰδίως
εἰς τὸν Φιλίμονα· ὁ δὲ δι' ἰδίου αὐτοῦ ὑπομνήματος-οἱ
δύο οὔτοι, λέγομεν, ἀρχηγοὶ τῆς Φιλικῆς ἑταιρίας, ἐρίε

